

Forfatter: Nansen, Peter

Titel: KÆRLIGHED

Citation: Nansen, Peter: "KÆRLIGHED", i Nansen, Peter: *Samlede Skrifter Bd. 3: Noveller; Skitser; Dramatiske Smaating*, Gyldendal, 1908-09, s. 27. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/text/adl-texts-nansen03ny-shoot-workid55634.pdf> (tilgået 26. april 2024)

Anvendt udgave: Samlede Skrifter Bd. 3: Noveller; Skitser; Dramatiske Smaating

KÆRLIGHED

Sommermiddagens Sol laa rolig og brændte Konsulens Landsted i Skodsborg. Fruen tog sig en lille Skraber før Dampbaadens Ankomst; den unge Herre, Studenten, var inde at gøre Krokot-Kur til Professorens Døtre. Konsulen var ventet med Dampbaaden fra Staden.

Saa havde de Forlovede da Havestuen med Verandaen til fri Disposition og kunde benytte disse ensomme Øjeblikke til en liden Kærlighedsduet.

Han laa i en lav Gyngestol og røg, ved Siden af en Slags Rør-Chaiselongue, hvor Frøkenen hvilede mellem Puder, med Kjolen faldende ned over Anklerne, som viste broderede Strømper i kokette smaa Sko.

Ud over Verandaen saás Sundet, der brødes i Blink under Solen.

Midt i et Drag af Cigaren gabede han.

"Johan - Du gabede!"

"Aa-aah ja Du, det er saa varmt!"

Hun fik travlt med at holde en kinesisk Vifte for Munden.

"Julie - Du gabede!"

"Det er det daarlige Eksempel, der smitter. Vær lidt morsom, Johan!"

"Se, hvor Vandet er grønt dér langt ude!"

28

"Du er utaalelig." Og hun slog ham over Benene med Viften.

Han rettede sig op i Stolen, skubbede den nærmere til Chaiselonguen og bøjede sig ned over hende for at kysse hende. Men hun fjærnede ham med Viften, som om han var en Flue, og sagde:

"Kære Johan, Du véd at jeg holder skrækkelig meget af Dig; men Du, Sommeren er egentlig ikke til at være forlovet i - saadan forlovet med Kys -; den er altfor varm."

Lidt gnaven havde han trukket sig tilbage, men iaa nu atter dorsk i Stolen.

"Ja, søde Julie, Du har vist Ret - ak ja!"

Hun vendte sig om imod ham, støttet paa Albuen, og saá drillende paa ham.

"Kan Du ikke hellere gøre lidt Kur til mig? Som før vi var forlovede? Det er ikke nær saa generende - ikke nær. Man burde aldrig ha'e Lov til andet om Sommeren."

"Ærlig talt, Julie, finder jeg, Du kan være tilfreds med den Kur, der bli'er gjort til Dig. Først Kammerjunkeren, saa den lille Adjunkt, saa Studenten, saa -"

"Du er vel ikke jaloux, Johan?" Og hun vendte sig saa stærkt om imod ham, at hun maatte støtte med den ene Fod ved Gulvet.

"Nej, Gudskelov, min Pige! De Børnestreger er vi da færdige med -"

"Hør, siig mig nu egentlig Johan" - hun lagde sig atter tilbage og stirrede op i Loftet - siig mig, mener Du virkelig, at det er saa dumt at være jaloux?"

Han saá hurtigt paa hende. Hun laa ubevægelig.

"Ja-a, ser Du - det er, som man ta'er det. Vi f. Eks. synes jeg nu egentlig ikke egner os dertil. Der skal stærke Følelser til - jeg mener, 29 saadan mere voldsomme. Og vi er saa rart afdæmpede ..."

"Ja, saa rart afdæmpede - under Tiden kunde jeg fristes til at mene *for* afdæmpede. Men *det* kender Du vel ikke noget til, Johan - de Følelser? For ikke sandt, det er barnagtigt af mig at mene saadan noget?"

"Aa - nej, barnagtigt just ikke. Men det andet er saa anstrængende, og saa oven i Købet om *Sommeren*. Nej Du, en stille Gøren-Kur er langt behageligere -"

"Jeg tror, Du tillader Dig at gøre Nar af mig?"

"Nej, sødeste lille Julie; men Du sa'e det jo!"

"Ja, ja vist ja! Og jeg mener det naturligvis ogsaa, og det gør Du ogsaa, ikke?"

"Jo - naturligvis."

Og atter blev der tavst. Julie betragtede sine Sko; Johan laa udstrakt i Stolen med Hovedet helt bag over for at følge Røghvirvlerne.

Pludselig spurgte hun:

"Johan, har Du nogen Sinde truffet to *rigtig* forelskede, jeg mener to, der var saadan, hvad man i Romaner forstaar ved at være forelskede? To, der vilde dø for hinanden?"

"Jeg har en Gang kendt to, der var alt for hinanden; som kun levede, kun aandede nær ved hinanden."

"Fortæl mig lidt derom."

"Ja, hvis Du er oplagt til at høre, skal jeg fortælle deres lille Historie, eller rettere *hans*, for hende kendte jeg kun gennem ham."

"Du bliver saa alvorlig, Johan. Er det noget sørgeligt?"

"Nu kan Du jo selv dømme. Faar jeg Lov at sidde ved Siden af Dig?"

Hun rejste sig og gav Plads.

30

Da han havde sat sig hos hende og taget hendes Haand, begyndte han:

" For nogle Aar tilbage var min intimeste Ven Knud Petersen. Han var Søn af en rig Grosserer og var allerede godt paa Veje til at blive Faderens Kompagnon. Knud var i den Periode det, som I Damer med en mystisk Betoning kalder: lidt *vild*; men for Resten var han ikke værre end vi andre, blot havde han nogle flere Penge. I vores Kreds gjaldt han for at være en Pokkers rask Fyr; i de Ældres Samtaler blev han ofte kaldt let og løs.

Du kan saa forstaa, at jeg blev aldeles forfjamsket, da jeg en Morgenstund, uforberedt og intet anende, modtog Forlovelseskort fra ham. Ærlig talt troede jeg først, det var gjort for Narrestreger, det med at sende Kort; men da jeg kom op til ham, traf jeg ham straalende glad, og ved Siden af stod hans Forlovede, en køn. ung Brunette, lige saa straalende.

Vi arrangerede et Sold for ham for at fejre Begivenheden, og Festtalerne kom med mange Vittigheder over denne "ny omvendte". Men da han rolig havde hørt paa det altsammen, rejste han sig og holdt en formelig Afskedstale. Denne Aften var den endelige Afslutning paa en Periode af hans Liv, hvorfra han ganske vist vilde bringe mange glade Minder med, men som decideret nu *maatte* være forbi. Han havde nu faaet et Maal for sit Liv; han havde fundet Vejen til Lykken, som maaske mange af os troede var en Fabel, men som ikke desto mindre eksisterede for den, der forstod i rette Tid at gribe til. Vi sad og hørte forbavsede paa ham, men tænkte: det gaar vel over.

Men Du, det gik ikke over. Vi skulde faa end mere Grund til at forbavses.

Siden Gildet havde han ganske trukket sig bort 31 fra sin gamle Omgangskreds, og det var nu kun rent tilfældigt, naar jeg traf ham.

Saa en Dag overraskedes Verden ved at erfare, at Knud, som den Gang var 23 Aar, var begyndt at studere Medicin. Han havde opgivet Handelen, havde forladt Faderens Kontor og var, efter at have modtaget den Gamles Forbandelse, flyttet hjemmefra.

Det var nok gaaet til paa følgende Maade. Faderen skal være en yderst ubehagelig Karl, tyrannisk og i sin Forretning nær ved Grænsen af det uhæderlige. Nu, mens Knud førte sit glade Ungkarleliv og ikke interesserede sig videre for sine alvorlige Beskæftigelser, gik alt godt. Han mødte paa Kontoret, lod, som han arbejdede, og tænkte over intet.

Efter Forlovelsen blev det anderledes. En skønne Dag kom det til et Sammenstød mellem ham og

Faderen, der ikke taalte Kritik over sine Forretningsprinciper. Det blev fra den Dag værre og værre. Knud havde kun Valget mellem at adlyde eller gaa.

Og saa gik han, efter sin Forlovedes udtrykkelige Ønske. Og ser Du, det betød ikke saa lidt endda; – det betød, at Knuds Fremtidsudsigter blev meget problematiske, at Bryllupet, der skulde have staaet om kort Tid, blev skubbet mindst seks, syv Aar ud i Tiden. Ikke sandt, Julie, der hørte megen Tro, meget Mod til for at gøre det, fremfor alt megen Kærlighed? Og hvad var det egentlig, der fordredes af ham? At han skulde gaa en Smule paa Akkord med sin Hæderlighed, lukke Øjnene for et og andet. Og til Gengæld for det en rig Fremtid, Opnaaelsen af hans varmeste Længsel, Bryllupet.

Han valgte det andet.

Han flyttede ind i et lille, tarveligt Værelse, 32 levede utrolig sparsommeligt. Hans Liv var i tre Aar en Række af Heroismer, som kun den, hvis Tilværelse er knyttet til én stor, alt beherskende Følelse, evner at føre til Ende. Han blev en Saga i den studerende Verden. Man smilede ad hans Fanatisme, men man maatte, naar man var ærlig, beundre ham – og tilmed misunde ham. For han var det lykkeligste Menneske, jeg har set. At møde ham med hans Forlovede var at faa et Glimt fra en Verden, en Livsførelse, der er lysere, finere og bedre end den almindelige. To lykkelige, smilende Børn var de at se paa, følende blot det at drage Aande tæt op ad hinanden som en Nydelse.

Hun arbejdede med ham, hjalp ham at skrive Kollegiehefter af, læste højt for ham, naar han var træt, botaniserede med ham. En Dag fortalte han mig om hende; han lagde Armene om min Hals og sagde med Taarer i Øjnene: "Jeg er bange for, at jeg har faaet mere af Lykken end jeg har Ret til." Og disse Ord, der blev sagt simpelt og ligefrem, rummer mer end de største Lovtaler kunde sige.

De arbejdede sig frem, Tomme for Tomme, til deres Maal. Hver Dag var et vundet Stykke; de talte Dagene til den store Dag, da Eksamen var taget, og de blev ikke trætte af at lægge Planer.

Han var nu naaet saa vidt, at første Del af Eksamen stod for Døren; man vidste, at han vilde faa den glimrende.

Saa – det var ved Foraarstid – blev hun syg. Jeg mødte ham en Dag paa Gaden, og han fortalte mig det. Men han lo, fuld af Haab og Mod, og sagde: "Det betyder intet; vi har overanstrengt os – det er det hele. Lidt Feber og Mathed, saadan en rigtig Foraarssygdom."

Han havde skuffet sig. Det blev en snigende Feber, som langsomt, men sikkert tog hendes Liv.

Det var svære Tider for ham, svært at læse til Eksamen; men han, som kendte, hvad det var at tvinge sig, tvang sig til at tage den, og hans straalende første Karakter var den sidste Glæde, hun fik med sig.

Hun døde, Du.

Hvad dette betød for ham – ja Du græder, Julie; Du fatter det. Ikke sandt, det maa have været en Sammenstyrtning for ham af alle Begreber, han maa have rejst sig i skrigende Had til de Kræfter, der styrer vor Tilværelse, og som tillader en saa oprørende Uretfærdighed. Han har vel ogsaa gjort det; han har vel, som saa mange før ham, slaaet sin Pande blodig mod Fængslets Mure.

Efter hendes Død lukkede han sig inde, modtog ingen; og en Dag hørte jeg, at han var rejst til Rusland, hvor eller med hvad Planer har jeg ikke kunnet faa at vide.

Hans Fader havde nok gjort ham Tilbud om at vende tilbage – selvfølgelig havde han svaret nej; men i det hele taget har vel Opholdet her været ham uudholdeligt.

Ja, Julie, Du spurgte mig, om jeg havde kendt nogen, der rigtig havde elsket. Knud og hans Kæreste elskede hinanden meget højt."

– Han bøjede sig ned og kyssede hende. Hun havde under Fortællingen flyttet sig tæt op til ham, og han kunde mærke, hun rystede.

Han begyndte næsten at fortryde, at han havde fortalt Historien; han havde ikke beregnet, at den vilde gøre saa stærkt et Indtryk.

Saa saá hun op mod ham med taarefyldte Øjne og spurgte:

"Johan, vær ærlig. Siig mig, vilde Du kunne trøste Dig, hvis jeg døde?"

34

Hendes Øjne søgte Svaret paa hans Læber; og han maatte se til Siden for at undgaa hendes Blik.

Han strøg hende ned over Haaret og svarede:

"Men lille Julie, hvor kan Du spørge -? Vi to - ikke Du? - vi vil være raske og leve rigtig længe sammen."

Men i det samme han havde sagt det, sank Julie sammen og brast i Graad.